

Kako preobražamo zemljo?

Ekološko vprašanje se je v zadnjih desetletjih močno vrezalo v našo kulturo. Razlagalci ob tem nemalokrat očitajo krščanstvu, da je krivo brezvestnega pustošenja narave, saj človeku Bog pravi, naj si podvrže zemljo (prim. 1 Mz 1,28). A po Svetem pismu Stvarnik zaupa gospodarstvo zemlje človeku na način, da človek – skozi zemljo in skozi gospodarstvo zemlji – ostaja v odnosu z Bogom. Ekologija zadeva vprašanje komunikacije med Stvarnikom in človekom.

Stvarnikov princip preobražanja stvarstva je razodet v Kristusu: to je učlovečenjski-kristološki princip, torej Božje sestopanje v materijo ob svobodnem sodelovanju človeka. Greh pa zapelje človeka v držo, da transformira zemljo na način, s katerim človek Boga požene iz stvarstva in si stvarstvo prisvoji. Namesto da bi bil človek duhovnik kozmosa, ki bi vpenjal stvarstvo v odnos z Bogom in ga napolnjeval z duhovnim smislom, ga napolnjuje s smrtjo.

Skušnja žene človeka v držo posedovanja stvarstva (nežive ali žive narave, tudi oseb) in ruši držo spoštovanja stvarstva. Kardinal Martini pravi, da je ekološka kriza v neskladju z naravnimi biološkimi ritmi in ritmi, vsiljenimi od človeka. Slednji more na hiter in nepovraten način s tehnološkimi in znanstvenimi sredstvi modificirati, kar je narava naredila v tisočih ali celo milijonih let.

Ko človek zgrabi ustvarnino v svojo pest, stvarstvo ni več prostor komunikacije ter srečevanja med Bogom in človekom. Kot pravi Solovjev se v grehu naša duša, namesto da bi duhovno poživiljala materijo, obrača v zgolj čutnostno uživanje zemlje. To gre v nedogled, v lažno brezmejnost, saj čutnostno uživanje materije ne more zapolniti duše.

Če stehnologizirana tržna kultura prepozna stvarstvo zgolj kot votlo empiričnost, je pot kristjana duhoven odnos do stvarstva: drža, ki upošteva Stvarnika in prepozna v stvarstvu Božjo prisotnost. Kristjani hodimo Kristusovo velikonočno pot, ki je pot skozi Bogu vdano žrtvovanje v prenovljen, ljubeči odnos do Boga in vsega njegovega stvarstva. Nujno je, da na žrtvenem oltarju pustimo našo ošabnost, ki trdi, da je stvarstvo le to, kar pozna in prizna sofisticirana, počutnega uživanja željna zahodna kultura.

Gre torej za spoštovanje stvarstva, ker je stvarstvo Božje delo. Spoštovanje se more poroditi le skozi post, zdržnost, samoomejitev. Post omeji našo slepo in ubijalsko trošenje stvarstva. Post je nujen, sicer ne bo nič drugače, pa naj izumljamo še toliko rafiniranih tehnologij, kako reciklirati naše odpadke. Tudi ni dovolj, če imamo naravo le za prostor rekreacije, ko si zaželimo iti ven iz hrupa in betona mest. Potrebna je globlja duhovna preobrazba, ki se dotakne temeljev našega bivanja: spoštovanje stvarstva, priznavanje Stvarnika in sodelovanje z njim v Božje-človeškem preobražanju zemlje.

Naj nam bo Kristusova velikonočna skrivnost luč in moč za vsaj droben, a konkreten korak v tej smeri!

P. Milan Bizant DJ